

Vergaderjaar 2018–2019

29 517

Veiligheidsregio's

Nr. 176

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 september 2019

Hierbij bied ik u het Gateway Reviewrapport LCMS aan¹. In deze brief schets ik de aanleiding voor het houden van deze Gateway Review, de constatering en alsmede de acties die zullen worden genomen volgens de in het reviewrapport gedane aanbevelingen.

Het rapport betreft een review op de werkwijze netcentrisch werken in samenhang met het Landelijk Crisis Management Systeem (verder aan te duiden als LCMS), de ICT-voorziening die het netcentrisch werken in de crisisbeheersing ondersteunt. Bij netcentrisch werken wordt snel en efficiënt tussen verschillende partijen informatie gedeeld en wordt een gezamenlijk beeld opgebouwd van een incident, ramp of crisis. Een dergelijk gezamenlijk beeld is essentieel voor de efficiënte en effectieve gezamenlijke aanpak daarvan door betrokken partijen. De combinatie van netcentrisch werken en LCMS is door de veiligheidsregio's ontwikkeld mede ter uitvoering van de artikelen 10 en 22 van de Wet veiligheidsregio's. De besturen van de veiligheidsregio's dragen hiermee gemeenschappelijk zorg voor de inrichting van een uniforme voorziening voor informatie-uitwisseling zowel binnen de veiligheidsregio's als met andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij het voorbereiden op de rampenbestrijding en de crisisbeheersing. In de Agenda Risico- en Crisisbeheersing 2018–2021² heeft het Kabinet aangegeven dat overheden, hulpdiensten en andere veiligheidspartners (publiek en privaat) dienen te beschikken over innovatief en netcentrisch informatie-management ten behoeve van de crisisbeheersing en -besluitvorming.

LCMS wordt naast de veiligheidsregio's inmiddels ook gebruikt door andere hulpverleningsdiensten en ook door andere potentieel bij rampen of crises betrokken partijen als het Nationaal Crisiscentrum en het Landelijk Operationeel Crisis Coördinatie Centrum van mijn ministerie, waterschappen, Rijkswaterstaat, in de geneeskundige zorg (GGD,

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

² Brief d.d. 12 november 2018 van de Minister van Justitie en Veiligheid, Kamerstuk 30 821, nr. 50

ziekenhuizen, huisartsenposten, ambulancevervoer) en de bevolkingszorg. Deze samenwerking is een succes, het aantal organisaties dat aansluit groeit en verbreedt naar andere vitale sectoren zoals recent richting de drinkwatersector. LCMS voldoet aan de huidige behoefte en functioneert naar behoren.

LCMS valt wat betreft het bestuurlijk opdrachtgeverschap voor het beheer onder het Veiligheidsberaad (de 25 voorzitters veiligheidsregio) en is eigendom van het Instituut Fysieke Veiligheid, dat het beheer uitvoert. Het Veiligheidsberaad betreft bij het opdrachtgeverschap de belangrijkste crisispartners die gebruik maken van LCMS. Ikzelf ben betrokken als verantwoordelijke voor het stelsel van crisisbeheersing.

Ik acht deze wijze van samenwerken bij de informatievoorziening van groot belang, omdat het de kwaliteit van het gezamenlijk optreden van bij een ramp of crisis betrokken partners aanmerkelijk verbetert. Zowel het netcentrisch werken als LCMS heeft zich in de praktijk bewezen als bijzonder waardevol voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Dit geldt zowel de ondersteuning van de bestuurlijke aansturing als het operationeel handelen.

Aanleiding Gateway review

Het Veiligheidsberaad heeft mij eerder gevraagd om vanuit mijn stelselverantwoordelijkheid LCMS tot een landelijke voorziening te verklaren. Daarmee wordt beoogd de crisispartners helderheid te verschaffen dat LCMS de centrale voorziening is die bij een ramp of crisis wordt gebruikt om de betrokken partijen bij hun informatiedeling en gezamenlijke beeld-, oordeels- en besluitvorming te faciliteren.

Het aanwijzen van LCMS als landelijke voorziening vormt een belangrijke markering in de ontwikkeling van deze voorziening. Nog meer partijen zullen naar verwachting aansluiten, hetgeen nadere eisen stelt aan de inrichting en redundantie van de voorziening en aan het beheer. Bovendien zal de roep om de toepassing van nieuwe en gevarieerdere technieken groter worden. Voorzienbaar is dat een en ander leidt tot nadere eisen aan de governance en het beheer van LCMS. In het bijzonder zal de toekomstbestendigheid van de werkwijze en de ICT-ondersteuning als geheel beschouwd moeten worden. Overigens is hier door het IFV al een start mee gemaakt.

Aangezien met LCMS als landelijke voorziening een belangrijke nieuwe fase zal worden ingegaan is het verstandig nu te bezien of LCMS klaar is om deze fase in te gaan. Samen met de portefeuillehouder Informatievoorziening van het Veiligheidsberaad en de directie van het IFV, heb ik geconcludeerd dat dit het juiste moment was om gezamenlijk opdracht te geven tot een Gateway Review. Een Gateway Review is een beproefde methode voor grote trajecten in de publieke sector, om deze door te lichten op kansen en risico's. Een Gateway Review is zeer behulpzaam om bij een duidelijk kantelpunt in een traject nog eens goed te kijken wat noodzakelijk is voor een succesvolle doorontwikkeling.

Constateringen Gateway Review

De uitkomst van de Gateway Review is dat LCMS op een aantal punten moet worden doorontwikkeld voordat het tot een landelijke voorziening kan worden verklaard. In het rapport worden aanbevelingen gegeven om op afzienbare termijn zover te komen. De portefeuillehouder Informatievoorziening van het Veiligheidsberaad en de directie van het IFV omarmen net als ik deze aanbevelingen. Met hen heb ik besproken de aanbeve-

lingen gezamenlijk op te pakken, met in acht nemen van ieders eigen verantwoordelijkheid. Uiteraard zullen wij bij de uitvoering van de aanbevelingen de andere belangrijke crisispartners die gebruik maken van LCMS betrekken.

Uitvoeren aanbevelingen

De aanbevelingen zullen worden uitgevoerd in het kader van het toekomstbestendig houden van LCMS. Hiermee bedoel ik dat LCMS zal kunnen blijven voldoen aan de verwachtingen van het toenemend aantal gebruikers in een omgeving waarin er steeds meer verschillende manieren zijn om informatie te vergaren en te delen. De belangen van de betrokken partijen dienen hierbij geborgd te blijven, terwijl tegelijkertijd een daadkrachtige aanpak van beheer en vernieuwing mogelijk blijft.

Governance

Een snelle, effectieve en efficiënte informatie-uitwisseling tussen crisispartners is essentieel voor een goede rampenbestrijding en crisisbeheersing, zowel op operationeel niveau als tussen bestuurders. Vanwege dit belang zie ik ruimte voor een meer actieve rol van mijn kant in de weg naar een landelijke voorziening. Dit met respect voor de verantwoordelijkheid en bevoegdheid van de besturen van de veiligheidsregio's en die van andere betrokken crisispartners. Met name zal ik mij samen met het Veiligheidsberaad en de overige partners richten op een goede governance en op het betrekken van de juiste partijen. Met het toenemen van het aantal betrokken partijen wordt het belangrijker in de governance een scherpe rolverdeling aan te houden, gebaseerd op de verantwoordelijkheden van de betrokkenen.

De financieringsmethodiek zal zodanig worden ingericht dat deze borgt dat LCMS op zijn taken berekend blijft, flexibel toepasbaar is voor de verschillende betrokken partijen en ook recht doet aan de gekozen governance. Hierbij zal ervoor worden gezorgd dat er voldoende financiële ruimte voor innovatie is, terwijl tegelijkertijd rekening wordt gehouden met de bijbehorende kosten van beheer en gebruik.

Visie op netcentrisch informatiemanagement, LCMS en een landelijke voorziening

De veiligheidsregio's en de andere crisispartners hebben het afgelopen half jaar gewerkt aan een herijkte visie op LCMS voor de komende vijf jaar. Deze wordt doorontwikkeld naar een definitieve versie. Het IFV werkt op dit moment aan het robuust en toekomstbestendig houden van LCMS op basis van de resultaten van een technische audit die het IFV in 2018 heeft laten houden. De vernieuwde visie geeft richting aan de wijze waarop het netcentrisch werken en LCMS zich de komende jaren zullen ontwikkelen. Dit is onder meer van belang voor het door ontwikkelen van de processen en techniek zodat LCMS een state-of-the-art voorziening zal blijven.

Het is voorzienbaar dat de ICT-ondersteuning van het netcentrisch werken de komende jaren verder moet worden aangepast o.a. aan nieuwe informatiekanaalen (b.v. beeld, sociale media), nieuwe manieren van informatie verwerken (kunstmatige intelligentie, «decision support») en aan een verder toenemend aantal partners. Dit betekent dat aanpassingen en aanvullingen op LCMS noodzakelijk zijn. In dit licht zal ook een marktverkenning worden uitgevoerd of er een alternatieve toekomstbestendige en flexibele voorziening beschikbaar is die te zijner tijd zonder al teveel aanpassingen kan worden aangeschaft.

Tot slot

Ik heb er het volste vertrouwen in dat de betrokken partijen gezamenlijk bij de opvolging van de aanbevelingen van het rapport komen tot een toekomstbestendig netcentrisch werken voorzien van een doeltreffende ICT-ondersteuning. Na de implementatie van de aanbevelingen zal ik dan ook welwillend bezien of LCMS tot landelijke voorziening kan worden verklaard, ter ondersteuning van het netcentrisch werken. Ik zal uw Kamer daarover dan informeren.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus